

**Gemeente
Haarlem**

Januari 2020
Data, Informatie en Analyse
In opdracht van afdeling
Beleid & Beheer Openbare
Ruimte & Rekenkamercommissie

Hoe beleven inwoners fietsen in Haarlem?

Onderzoeksrapport 2020

Inleiding

Achtergrond en doel onderzoek

De gemeente Haarlem heeft fietsen al jaren als prioriteit en wil daar de komende jaren nog harder aan gaan werken. De rekenkamercommissie en de gemeente willen graag weten hoe inwoners het fietsen in Haarlem beleven en wat ze zouden willen verbeteren. Het onderzoek biedt inzicht in de beleving van fietsvoorzieningen (stallingen, paden etc.), fietsroutes, veiligheid, fietsgebruik (ontwikkelingen) en optreden/rol van de gemeente Haarlem.

Het resultaat van dit onderzoek stelt de gemeente in staat om het nieuwe mobiliteitsbeleid verder vorm te geven en beter op de wensen van inwoners af te stemmen. Daarnaast zal de rekenkamercommissie van de gemeenteraad de resultaten van het onderzoek opnemen in het evaluatierapport dat in 2020 wordt gepubliceerd.

Methode en respons

Dit onderzoek is uitgezet onder alle circa 3.000 panelleden van het DigiPanel van de gemeente Haarlem. De leden zijn via een e-mail uitgenodigd om online de vragenlijst in te vullen. Er is na een week een herinnering uitgestuurd naar de panelleden die nog niet hadden meegedaan aan het onderzoek.

Het DigiPanel wordt jaarlijks representatief gehouden met een gerichte werving onder de Haarlemse bevolking van 18 jaar en ouder. Hiermee wordt gezorgd dat alle stadsdelen naar rato zijn vertegenwoordigd, maar ook dat qua geslacht en leeftijd er voldoende spreiding is. Toch blijven er bepaalde groepen ondervertegenwoordigd in het panel; voornamelijk inwoners van 18 tot 34 jaar. Daarnaast telt het panel relatief veel hoger opgeleiden.

Het invullen van de vragenlijst kon van 10 december 2019 tot en met 6 januari 2020. In totaal hebben 1.727 panelleden de vragenlijst volledig ingevuld. Dit levert een responspercentage op van 57%.

Daar waar relevant, zijn verschillen tussen groepen op basis van geslacht, leeftijd, stadsdeel, opleidingsniveau, frequentie en reden van fietsen beschreven. Voor de leesbaarheid van het rapport zijn er aparte kaders (in het grijs) voor deze resultaten gebruikt.

Samenvatting

Bijna alle Haarlemmers fietsen, meer dan de helft doet dit dagelijks

Nagenoeg alle Haarlemmers (95%) geven aan een fiets te gebruiken. Bijna zes op de tien mensen die fietsen, doen dit op (vrijwel) dagelijkse basis. Iets meer dan een kwart van de fietsers zit meerdere keren per week op de fiets en één op de tien fietsers meerdere keren per maand. Een enkeling (4%) gebruikt een paar keer per jaar de fiets.

Inwoners uit Haarlem gebruiken fiets vooral voor winkelen en in vrije tijd

Haarlemmers gebruiken de fiets het meest voor het winkelen (88%) of wanneer zij afspreken met vrienden of familie (85%). Zes op de tien Haarlemmers fietsen recreatief. Iets minder dan de helft van de Haarlemmers gebruikt de fiets als woon-werk verkeer. Zij leggen gemiddeld 5,6 km af voor hun reis naar werk of school (voor een enkele reis).

Snelheid t.o.v. auto/ov, parkeerproblemen en vaker fietsen als sport/recreatie voornaamste redenen om meer te fietsen

Bijna drie op de tien Haarlemmers fietsen tegenwoordig meer dan dat zij vijf jaar geleden deden. Zij zijn om diverse redenen meer gaan fietsen. Zo geven vier op de tien Haarlemmers (die meer fietsen) aan dat de fiets een sneller vervoersmiddel is dan de auto of het OV. Ook zijn de parkeerproblemen in de stad voor één op de drie inwoners reden om meer te gaan fietsen. Ook is één op de drie inwoners meer gaan fietsen voor sport of recreatie.

Wat verder opvalt is dat verbeterde voorzieningen in Haarlem (zoals fietsstallingen, routes of de veiligheid op de weg) niet perse redenen zijn dat inwoners meer zijn gaan fietsen.

Ouderdom of andere werk/schoolsituatie voornaamste redenen om minder te fietsen

Twee op de tien inwoners uit Haarlem zijn in de afgelopen jaren juist minder gaan fietsen. Bijna vier op de tien Haarlemmers (die minder zijn gaan fietsen) doen dit omdat het niet meer nodig is voor werk of school/studie. Twee op de tien Haarlemmers fietsen minder dan vijf jaar geleden omdat ze sneller met de auto op bestemming zijn. Ouderdom/leeftijd en/of een slechtere gezondheid wordt ook vaak genoemd als reden dat Haarlemmers minder zijn gaan fietsen.

Verslechterde voorzieningen zoals veiligheid op de weg, parkeerproblemen met de fiets of slechte routes zijn niet direct voor veel Haarlemmers redenen geweest om minder te gaan fietsen.

Haarlemmers geven een voldoende voor het fietsen in het algemeen

Het fietsen in Haarlem scoort als gemiddeld cijfer een voldoende (6,7). Fietsers zijn het meest tevreden over doorlopende routes, onderhoud paden en breedte paden. De helft van de fietsers vindt namelijk dat er voldoende doorlopende fietsroutes zijn in Haarlem. Vier op de tien fietsers vinden dat de paden en stroken goed onderhouden zijn en een bijna even grote groep vindt dat de paden en stroken voldoende breed zijn. Fietsers zijn over het algemeen iets minder tevreden over het kunnen doorfietsen zonder oponthoud en het samen gebruiken van de fietsroutes door gewone fietsers en snelle fietsers.

Fietsers waarderen verschillende ideeën van gemeente om fietsen te stimuleren en parkeerproblemen op te lossen

Driekwart van de fietsers is het ermee eens dat de gemeente een deel van de opbrengst van parkeervergunningen mag gebruiken om fietsen te stimuleren. Ook vinden zes op de tien fietsers dat de gemeente, bij ruimtegebrek, een fietsenrek op een auto-parkeerplek mag plaatsen. De helft van de fietsers vindt het een goed idee dat in het centrum fietsen alleen in een stalling, rek of vak geparkeerd mogen worden.

(Bijna) alle Haarlemmers fietsen, meer dan de helft doet dit dagelijks

Bijna alle Haarlemmers maken wel eens gebruik van een fiets. Slechts een kleine groep (5%) geeft aan niet te fietsen.

Waar in de leeftijdsgroep t/m 34 jaar iedereen gebruik maakt van een fiets, zijn dit in de groep 65+ negen op de tien mensen. Ook valt het op dat het percentage fietsers toeneemt, naarmate opleidingsniveau toeneemt (laag 88% - midden 92% - hoog 97%).

Bijna zes op de tien mensen die fietsen, doen dit op (vrijwel) dagelijkse basis. Iets meer dan een kwart van de fietsers zit meerdere keren per week op de fiets en één op de tien fietsers meerdere keren per maand. Een kleine groep (4%) gebruikt een paar keer per jaar de fiets.

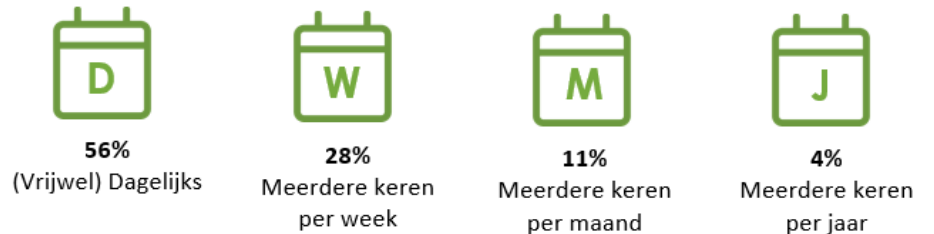
Bij de frequentie van fietsen heeft leeftijd een effect: in de leeftijdsgroep t/m 34 jaar fietst 64% dagelijks, bij 65+ is dit 52%. Daarnaast fietsen vrouwen vaker dagelijks (66%) dan mannen (49%) en fietst men in het stadsdeel Zuid/West vaker dagelijks in vergelijking op totaalniveau (65%).

Maakt u gebruik van een fiets? (n=1727)

Denk aan een gewone fiets, racefiets, elektrische fiets, high speed pedelec en/of bakfiets.

Hoe vaak fietst u? (n=1647)

Inwoners uit Haarlem gebruiken fiets het meest voor winkelen/boodschappen en in vrije tijd

Haarlemmers gebruiken de fiets het meest voor het doen van boodschappen/winkelen (88%) of wanneer zij afspreken met vrienden/familie of uitgaan (85%). Ook fietsen zes op de tien Haarlemmers recreatief.

Iets minder dan de helft van de Haarlemmers gebruikt de fiets als woon-werk verkeer. In mindere mate wordt de fiets gebruikt als (sportieve) activiteit of om kinderen weg te brengen.

Haarlemmers in de leeftijdscategorie t/m 34 jaar gebruiken de fiets relatief vaak voor woon-werk verkeer (62%). Dit geldt hetzelfde voor vrouwen, zij fietsen vaker naar hun werk als je het vergelijkt met het totaalniveau (51%).

Gemiddelde afstand woon-werk of school

Fietsers uit Haarlem leggen gemiddeld 5,6 km af voor hun reis naar werk of school (voor een enkele reis). Een kleinere groep (16%) legt voor een enkele reis naar hun werk of school 10 km of meer af.

Waarvoor gebruikt u de fiets? (n=1647)

Welke afstand legt u per fiets af naar uw werk of school? (n=749)

Het aantal kilometers van een enkele reis.

5,6 km

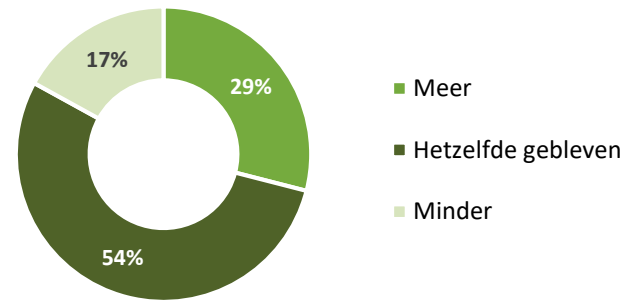
Gemiddelde afstand

Drie op de tien Haarlemmers fietsen meer dan 5 jaar geleden

Bijna drie op de tien Haarlemmers fietsen tegenwoordig meer dan dat zij vijf jaar geleden deden. Daar tegenover staat dat twee op de tien inwoners uit Haarlem minder zijn gaan fietsen. Ruim de helft van de Haarlemmers fietst niet per se meer of minder dan vijf jaar geleden.

Haarlemmers in de leeftijdscategorie t/m 34 jaar fietsen relatief vaak minder dan voorheen (30%). Ook inwoners uit Schalkwijk fietsen minder in vergelijking met vijf jaar geleden (24%). In het stadsdeel Oost is het aandeel inwoners dat meer is gaan fietsen juist hoog (38%).

Fietst u meer of minder dan 5 jaar geleden? (n=1647)

Snelheid t.o.v. auto/ov, parkeerproblemen en vaker fietsen als sport/recreatie voornaamste redenen om meer te fietsen

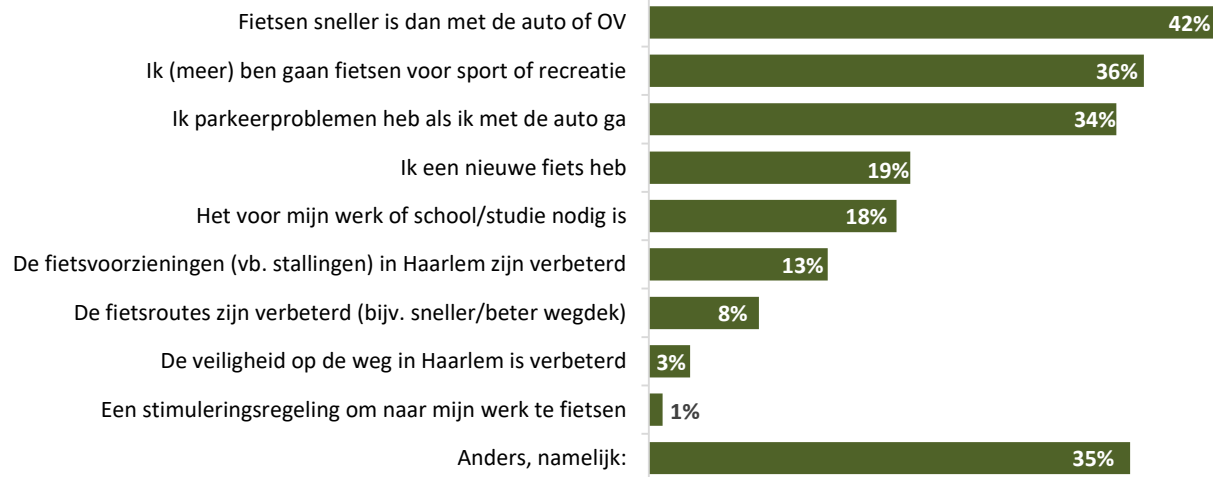
Inwoners uit Haarlem zijn om diverse redenen meer gaan fietsen. Zo geven vier op de tien Haarlemmers aan dat de fiets een sneller vervoersmiddel is dan de auto of het OV. Ook is één op de drie inwoners meer gaan fietsen voor sport of recreatie. Daarnaast zijn de parkeerproblemen in de stad voor één op de drie inwoners reden om meer te gaan fietsen.

Bijna twee op de tien Haarlemmers zijn meer gaan fietsen, omdat ze een nieuwe fiets hebben en een even grote groep omdat het voor werk of studie nodig is. Ook geven Haarlemmers aan meer te fietsen omwille van het milieu en omdat het goed voor de gezondheid is.

Wat verder opvalt is dat eventuele verbeterde voorzieningen in Haarlem (zoals fietsstallingen, routes of de veiligheid op de weg) niet per se redenen zijn dat inwoners meer zijn gaan fietsen.

Inwoners in de leeftijdscategorie 65+ geven relatief vaak aan dat zij meer zijn gaan fietsen voor sport of recreatie (49%). Inwoners uit het centrum fietsen ook relatief vaak als sport of recreatie (46%). Daarnaast zijn de parkeerproblemen met de auto voor veel inwoners uit het centrum reden om meer te gaan fietsen (48%).

Waarom bent u meer gaan fietsen? (n=483)

Vaak genoemde redenen bij 'Anders, namelijk:'

"Beter voor het milieu"
"Gezondheid/meer bewegen"
"Door de aanschaf van een e-bike"
"Doordat ik met pensioen ben, heb ik meer vrije tijd om te fietsen."
"Kinderen gekregen en die moeten opgehaald en weggebracht worden"

Ouderdom of andere werk/schoolsituatie voornaamste redenen om minder te fietsen

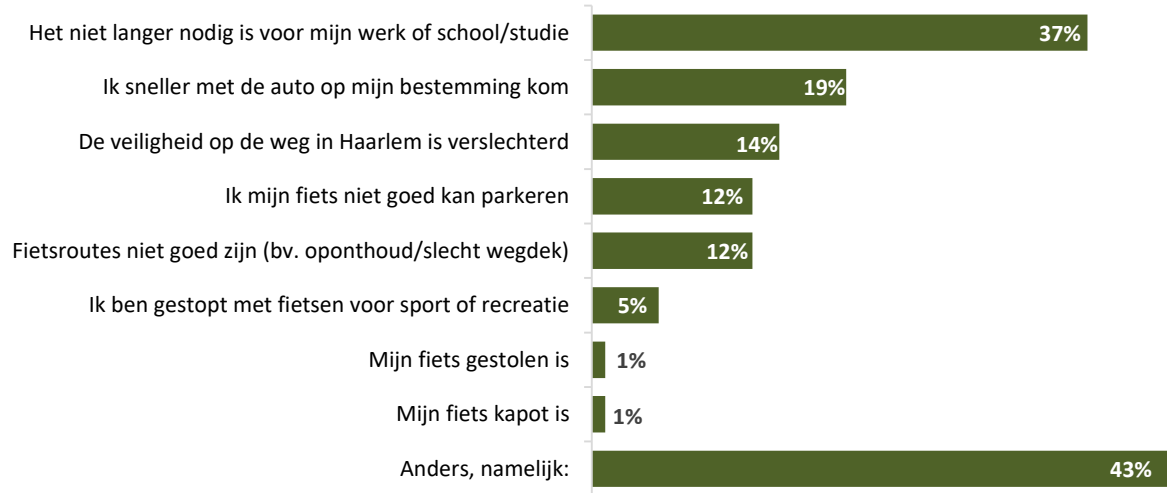
Bijna vier op de tien Haarlemmers zijn minder gaan fietsen, omdat het niet meer nodig is voor werk, school of studie. Twee op de tien Haarlemmers fietsen minder dan vijf jaar geleden, omdat ze sneller met de auto op bestemming zijn.

Ouderdom, leeftijd en/of een slechtere gezondheid wordt vaak genoemd als reden dat Haarlemmers minder zijn gaan fietsen. Ook geven inwoners in de open antwoorden aan minder te fietsen, omdat ze juist meer te voet doen.

Verslechterde voorzieningen zoals veiligheid op de weg, parkeerproblemen met de fiets of slechte routes zijn niet vaak genoemd als reden om minder te gaan fietsen.

Relatief veel inwoners uit stadsdeel Oost zijn minder gaan fietsen omdat ze sneller met de auto op bestemming zijn (31% ten opzichte van 19% op totaalniveau).

Waarom bent u minder gaan fietsen? (n=280)

Vaak genoemde redenen bij 'Anders, namelijk:'

"Ouderdom"
"Wegens gezondheid en leeftijd"
"Ik woon in de binnenstad en doe bijna alles lopend"
"Ik ben verhuisd en hoef nu minder ver te fietsen"

Haarlemmers geven een krappe voldoende voor het fietsen in Haarlem in het algemeen

Het fietsen in Haarlem scoort als gemiddeld cijfer een voldoende (6,7).

Vier op de tien Haarlemmers geven een 7 als rapportcijfer. Iets meer dan één op de tien fietsers geeft een onvoldoende voor het fietsen in het algemeen (een 5 of lager). Een enkeling geeft een 9 of 10.

Er zijn nauwelijks (grote) verschillen te zien in het gemiddelde rapportcijfer bij uitsplitsing naar leeftijd, geslacht of frequentie van fietsen. Er is wel een verschil te zien bij opleidingsniveau (laag 6,5 - midden 6,7 - hoog 6,9). Daarnaast zijn inwoners uit Schalkwijk en fietsers die voornamelijk fietsen voor hun werk iets tevredener over het fietsen in Haarlem (beide groepen een 7,0 als gemiddeld rapportcijfer).

Welk rapportcijfer geeft u voor fietsen in Haarlem? (n=1647)

6,7

Gemiddelde
rapportcijfer

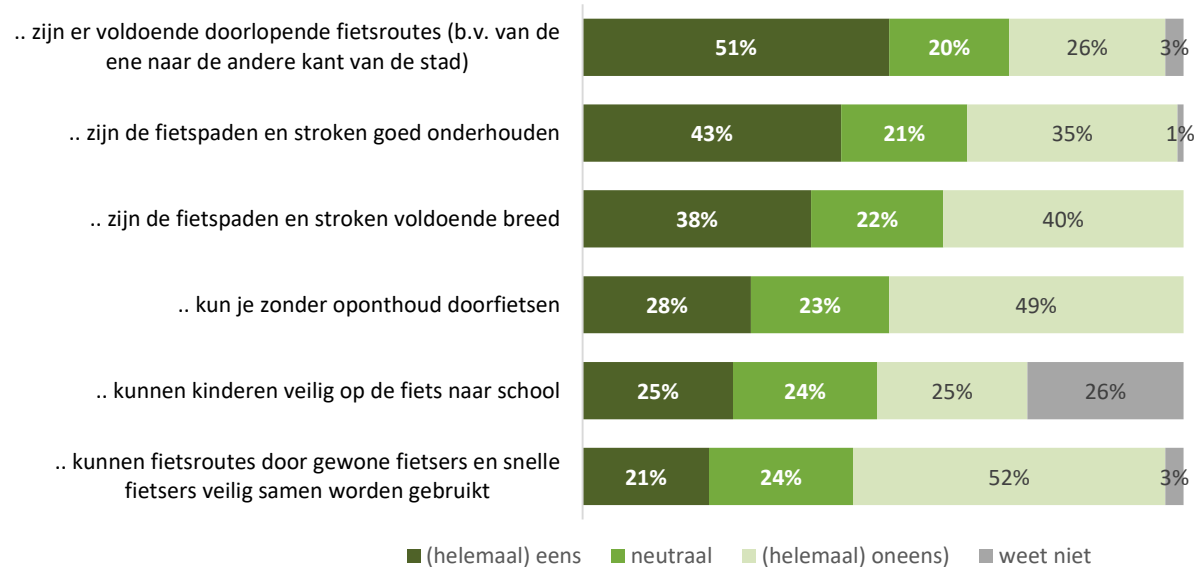
Fietsers tevreden over doorlopende routes, onderhoud paden en breedte paden

De helft van de fietsers vindt dat er voldoende doorlopende fietsroutes zijn in Haarlem. Vier op de tien fietsers vinden dat de paden en stroken goed onderhouden zijn. Een bijna even grote groep vindt dat de paden en stroken voldoende breed zijn.

Fietsers zijn over het algemeen minder tevreden over het kunnen doorfietsen zonder ophoud en het samen gebruiken van de fietsroutes door gewone fietsers en snelle fietsers. In beide gevallen is de helft van de fietsers het oneens met de gestelde stelling. Over het feit of kinderen veilig naar school kunnen op de fiets wordt wisselend gedacht. Ruim een kwart heeft hier geen uitgesproken mening over.

Jongeren (leeftijd t/m 34 jaar) zijn over het algemeen iets tevredener over fietsen in Haarlem. Zij zijn het met alle stellingen vaker eens (5% - 10% meer). Hetzelfde geldt voor inwoner van stadsdeel Schalkwijk (ook tussen de 5% en 10% meer (helemaal) eens per stelling). Inwoners uit het centrum zijn het vaker (helemaal) eens dat de fietspaden en stroken goed onderhouden zijn (55%).

In hoeverre bent u het met onderstaande stellingen eens? In Haarlem ... (n=1647)

Fietsers waarderen verschillende ideeën van gemeente om fietsen te stimuleren en parkeerproblemen op te lossen

Driekwart van de fietsers is het ermee eens dat de gemeente een deel van de opbrengst van parkeervergunningen mag gebruiken om fietsen te stimuleren. Ook vinden zes op de tien fietsers dat de gemeente, bij ruimtegebrek, een fietsenrek op een auto-parkeerplek mag plaatsen. De helft van de fietsers vindt het een goed idee dat in het centrum fietsen alleen in een stalling, rek of vak geparkeerd mogen worden.

Erg ontevreden zijn fietsers over het in de weg zitten van voetgangers en fietsers en de hoeveelheid fiets-parkeerplekken in het centrum. In beide gevallen is meer dan de helft van de fietsers het oneens met de gestelde stelling.

Ouderen in de leeftijdscategorie 65+ zijn het er relatief vaak (helemaal) mee eens dat fietsen alleen in een stalling, rek of vak geparkeerd mogen worden (66% t.o.v. 53% op totaalniveau). Inwoners uit het centrum zijn het vaker (helemaal) mee oneens met de stelling dat er voldoende parkeerplekken in het centrum zijn (67% ten opzichte van 54% op totaalniveau).

In hoeverre bent u het met onderstaande stellingen over fietsen in Haarlem eens? (n=1647)

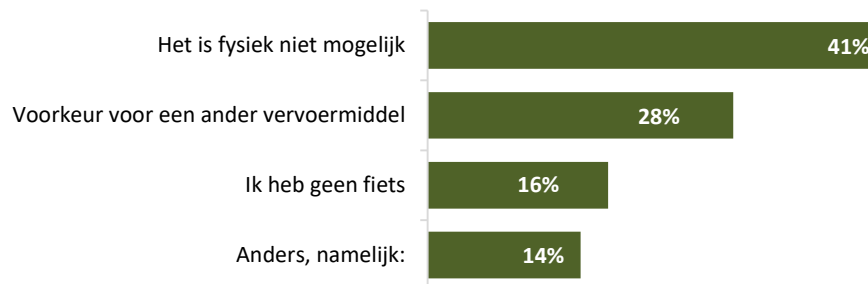

Fysieke mogelijkheid en ouderdom liggen het meest ten grondslag aan niet-fietsen

Inwoners uit Haarlem die niet fietsen geven de fysieke mogelijkheid het meest als reden aan dat zij niet fietsen (41%). Daarnaast heeft iets meer dan een kwart een voorkeur voor een ander vervoersmiddel dan de fiets. Ook geeft een enkeling aan geen fiets te bezitten. Andere redenen om niet te fietsen zijn vooral een hoge leeftijd en/of het (daarom) eng vinden van fietsen.

Bijna alle niet-fietsers (81%) zijn het ermee eens dat in het centrum fietsen alleen in een stalling, rek of vak geparkeerd mogen worden. Ook is de helft van de niet-fietsers voorstander van het gebruiken van parkeervergunningen om fietsen te stimuleren. Over het feit of kinderen veilig naar school kunnen op de fiets wordt het meest wisselend gedacht. Wat verder opvalt is dat meer dan de helft van de niet-fietsers vindt dat in het centrum voetgangers en fietsers elkaar in de weg zitten.

Waarom fietst u niet? (n=80)

In hoeverre bent u het met onderstaande stellingen over fietsen in Haarlem eens? (n=80)

Verschillen tussen fietsers en niet-fietsers

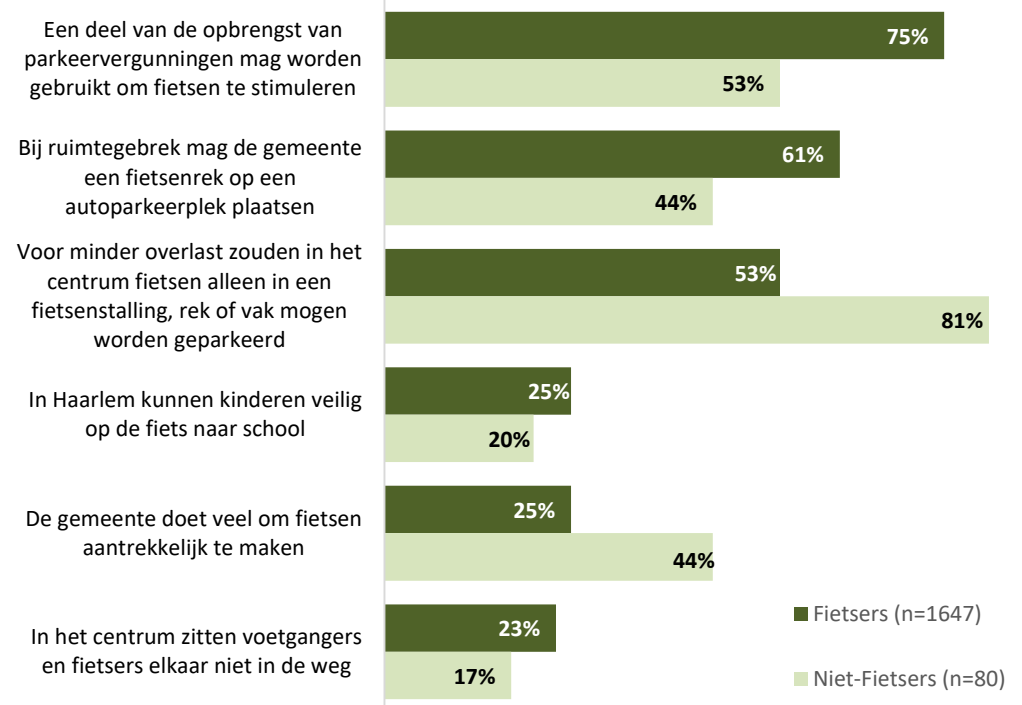
Voorals fietsers zijn het ermee eens dat een deel van de opbrengst van parkeervergunningen mag worden gebruikt om fietsen te stimuleren. Waar driekwart van de fietsers het hier (helemaal) mee eens is, vindt slechts de helft van de niet-fietsers dit een goed idee.

Ook vinden meer fietsers dan niet-fietsers dat de gemeente een fietsenrek mag plaatsen op een auto-parkeerplek bij ruimtegebrek (61% vs. 44%).

Niet-fietsers zijn het er juist vooral sterk mee eens dat fietsen in het centrum alleen in een stalling, rek of vak mogen worden geparkeerd. Acht op de tien niet-fietsers zijn het hier (helemaal) mee eens, terwijl de helft van de fietsers het daarmee eens is.

Ook vinden vooral niet-fietsers dat de gemeente Haarlem veel doet om fietsen aantrekkelijk te maken (44% ten opzichte van 25% van de fietsers).

In hoeverre bent u het met onderstaande stellingen over fietsen in Haarlem eens? (% (helemaal) mee eens)

Prioriteitenmatrix - leeswijzer

Welke aspect van fietsen in Haarlem de meeste aandacht of focus verdient, blijkt goed uit een prioriteitenmatrix. Die combineert tevredenheid met belang. Op de verticale as van de matrix staat de mate van ontevredenheid over de verschillende aspecten van fietsen in Haarlem. Op de horizontale as staat de impact* van dit aspect op het algemene cijfer van de totale tevredenheid van fietsen in Haarlem.

Met deze twee assen delen we alle aspecten in vier kwadranten die we hieronder uitleggen. In dit rapport wordt op de volgende sheet een analyse weergegeven van de aspecten die kansen bieden. In de bijlage van dit rapport is een tabel weergegeven met elke score voor samenhang en ontevredenheid per aspect.

* De impact op totale tevredenheid bepalen met behulp van correlaties. Correlatie wil zeggen: de samenhang tussen de tevredenheid over het aspect en de totale tevredenheid over FAZA. Een correlatie varieert van 0 tot 1. Bij 0 is er geen samenhang, bij 1 is er volledige samenhang (een 1-op-1 relatie). Ten bate van de leesbaarheid zijn de correlatie-scores niet hier maar in de bijlage weergegeven.

Kansen voor verbetering bij doorstroming routes, delen van routes met snelle fietsers en aantal fietsparkeerplekken in het centrum

Het zonder ophoud door kunnen fietsen heeft een relatieve hoge impact de algemene tevredenheid over het fietsen in Haarlem, maar scoort ook een relatief hoge ontevredenheid bij fietsers. Hetzelfde geldt voor het veilig samen gebruiken van fietsroutes door gewone fietsers en snelle fietsers en het aantal parkeerplekken in het centrum (al is de impact iets lager bij deze twee aspecten ten opzichte van bij het aspect over doorstroming).

Het zou raadzaam zijn om aan deze drie punten aandacht te besteden, omdat ze een relatieve hoge impact hebben op de totale tevredenheid over het fietsen in Haarlem, maar er relatief veel fietsers ontevreden over zijn (in vergelijking met de andere stellingen).

Bijlage

Achtergrondgegevens

Geslacht	aantal	in %
Man	976	57
Vrouw	751	43
Totaal	1727	100

Leeftijd	aantal	in %
18 tot 34 jaar	194	11
35 tot 44 jaar	232	13
45 tot 54 jaar	323	19
55 tot 64 jaar	389	23
65 tot 74 jaar	587	34
Onbekend	2	0
Totaal	1727	100

Woonsituatie	aantal	in %
Alleenstaand	377	22
Inwonend bij ouders	29	2
Alleenstaand met kinderen	65	4
Samenwonend zonder kinderen	717	42
Samenwonend met kinderen	479	27
Anders/onbekend	60	3
Totaal	1727	100

Opleidingsniveau	aantal	in %
Lager onderwijs (lagere school, basisschool)	4	0
Lager en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (VMBO, VGLO, MULO, LAVO, MAVO etc.)	129	8
Hoger algemeen voortgezet onderwijs (HAVO, HBS, VWO, MMS, Atheneum, Gymnasium etc.)	136	8
Lager beroepsonderwijs (ambachts- of huishoudschool, LTS, LHNO, LEAO, LAS etc.)	16	1
Middelbaar beroepsonderwijs (MTS, UTS, MEAO, INAS etc.)	204	12
Hoger beroepsonderwijs (HEAO, HTS, Hogeschool, Lerarenopleiding, Soc. Academie etc.)	697	40
Wetenschappelijk onderwijs, universiteit	490	28
Onbekend	51	3
Totaal	1727	100

Stadsdeel	aantal	in %
Centrum	205	12
Zuid/West	399	23
Oost	230	13
Noord	606	35
Schalkwijk	287	17
Totaal	1727	100

Bijlage – Prioriteitenmatrix tabel

Samenhang tussen stellingen en algemene tevredenheid

Stellingen	Samenhang algemene cijfer voor fietsen	% (helemaal) mee oneens
in Haarlem zijn de fietspaden en stroken goed onderhouden	0,47	35%
in Haarlem zijn de fietspaden en stroken voldoende breed	0,47	40%
in Haarlem kun je zonder oponthoud doorfietsen	0,46	49%
in Haarlem zijn er voldoende doorlopende fietsroutes (b.v. van de ene naar de andere kant van de stad)	0,40	26%
De gemeente doet veel om fietsen aantrekkelijk te maken	0,30	25%
in Haarlem kunnen fietsroutes door gewone fietsers en snelle fietsers veilig samen worden gebruikt	0,30	52%
Als fietser heb ik veel last van het autoverkeer	0,30	39%
Er zijn voldoende fietsparkeerplekken in het centrum	0,28	54%
In het centrum zitten voetgangers en fietsers elkaar niet in de weg	0,21	54%
Er zijn voldoende fietsparkeerplekken in mijn woonwijk	0,20	38%
in Haarlem kunnen kinderen veilig op de fiets naar school	0,16	25%
Bij ruimtegebrek mag de gemeente een fietsenrek op een autoparkeerplek plaatsen	0,05	25%
Voor minder overlast zouden in het centrum fietsen alleen in een fietsenstalling, rek/vak worden geparkeerd	0,04	30%
Een deel van de opbrengst van parkeervergunningen mag worden gebruikt om fietsen te stimuleren	0,03	12%

